

18 juli 2001 – 19u25

Waar zal ik beginnen? Bij wie? Bij Max, wiens vliegtuig op ditzelfde moment vanaf Hato opstijgt en die over enkele ogenblikken op de grond onder hem de rode en blauwe tralies van neonlicht zal zien waarachter de meisjes van Campo Alegre gevangenzitten?

Of bij zijn vader Roy, die om dit uur al naar bed is gebracht en naar het portret van zijn vrouw Myrna zit te staren in het straatlicht dat door de halfgesloten shutters zijn kleine kamer in schijnt?

‘Ze was een goede vrouw, broeder, *and ooooh so pretty.*’

Of bij Sonny, de zoon van Max, die nu ongetwijfeld van zijn horloge opkijkt en zijn blik naar boven richt, zoekend naar een knipperlicht dat zich weldra tussen de sterren noordoostwaarts zal bewegen?

Nee, laat ik beginnen bij een lied, een oud Antilliaans kinderlied, gezongen, gestameld, gebrabbeld door een groep bejaarden, vanochtend in de grote zaal van Huize Welgelegen, waar Max afscheid ging nemen van zijn vader.

‘Naar Nederland, *pai*. Onderdelen voor de Dodge halen.’

‘Welke onderdelen?’ vroeg Roy. Zijn luide stem wekte in de zaal meer aandacht dan het gezang van de verpleegster die het lied had ingezet. Max daarentegen had alleen nog oor gehad voor de Papiamentse klanken.

'Luna ku solo laga mi pasá kon todo mi yu ku Dios a duna mi.'

Ik zag hoe hij verstarde bij het horen van die woorden: Maan en zon laat me door met al de kinderen die God me gegeven heeft.

'Welke onderdelen, Max?' herhaalde Roy zijn vraag.

Max richtte zich weer tot zijn vader en zei: 'Deurkrukken van de achterste portieren, voorbumper en buitenspiegel.'

'In goede staat?'

'In uitstekende staat, pai! Ik heb foto's gezien. Geen spatje roest. En in het chroom kun je je haren kammen.'

'En je das recht hangen, Max. *Never forget you' tie.*'

Max droeg al een eeuwigheid geen das meer. 'Doe ik, pai.'

Roy vond het een goed idee. Hij begreep zijn zoon als geen ander. Alles voor de Dodge. En dat Max daarvoor helemaal naar Nederland zou vliegen, riep geen vragen bij hem op. In zijn oude hoofd lag het koninkrijk vast niet veel verder dan Aruba, waar hij een deel van zijn leven had doorgebracht en tijdens de Tweede Wereldoorlog het Amerikaans-Engels had opgepikt waarmee hij zijn zinnen kruigde.

Lucia, de vrouw van Max, had zich vreselijk opgewonden toen hij haar op de hoogte bracht van zijn plannen.

'Naar Nederland? Voor oud ijzer? Ben je wel goed bij je hoofd? Laat die rotzooi per post komen!'

'De douane steelt alles, Lucia, het zijn gangsters.'

'En wie gaat dat betalen?'

'Ik heb gespaard.'

'Je hebt gespaard voor Sonny! Voor zijn studie! Niet voor dat wrak!'

'Dat wrak zorgt wel voor brood op de plank. Als ik hem niet opknap dan hebben we straks niets meer. Niets!'

'En toch ga je niet naar Nederland. *Mi morto akibou!* Over mijn lijk!'

‘Toen heb ik me omgedraaid en ben weggelopen. Met veel pijn in mijn hart.’ Dat vertelde Max aan mij. Hij legde zijn grote hand op zijn borst. ‘Ik hou van haar. Zij is mijn alles. Zij en Sonny. *Luna ku solo*. Wil je dat tegen haar zeggen zodra ik weg ben? Dat zij de maan is die mijn donkere nachten verlicht.’

De gevoelige ziel van Max. Innerlijk kan hij niet méér verschillen van zijn vader. Zijn krachtige fysieke verschijning heeft hij wel van hem geërfd. Het lichaam van Roy raakte echter al vroeg door reuma verteerd. Zijn vingers, zijn tenen, zijn handen en voeten, rug en nek, alles aan hem is mettertijd kromgetrokken, zijn staalkabels van spieren zijn vezel per vezel geknapt, de gewrichten vergroeid tot knobbels die zijn huid zo oprekken dat die er bleek van is geworden.

‘Als je terug bent uit Nederland, neem je me mee *for a ride*,’ zei Roy tegen Max net voor het afscheid.

Dat doen ze wel vaker. Dan rijden ze het halve eiland over. Een paar keer ben ik mee geweest, zittend op de achterbank, waarvan het leer verhard en verbrokkeld is en de veren zelfs het kraken hebben opgegeven. Het is een belevenis om de oude Roy in de oude Dodge Matador te zien zitten, het raampje omlaag, de hoekige elleboog van zijn rechterarm naar buiten wijzend – een zijspoiler van vel over been –, zijn vogelklauw die op het koetswerk rust, zijn strak naar voren gerichte blik en de wind die over zijn zilveren kroeshaar strijkt zodra de slee snelheid maakt en voor de zoveelste keer de kronkels van Roys geheugen volgt.

‘Hier links, Max.’

‘Mag niet meer, pai.’

‘Doen, doen.’ Roy, kraaiend als een kind, en Max die vervolgens een eenrichtingsstraat in rijdt, luid toeterend om eventuele tegenliggers te waarschuwen.

‘En nu naar de haven, Max!’

De haven was een van Roys vroegere standplaatsen. Wanneer de tankers binnenvoeren met aan boord de Venezolaanse olie voor de Shell-raffinaderij, wachtte Roy de bemanning op om hen naar Campo Alegre te brengen, het hoerenkwartier vlak bij het vliegveld.

‘Hun broek al op hun knieën nog voor ze goed en wel waren uitgestapt,’ vertelde Roy graag. ‘En met sommige hoeren had ik een deal, *you know*. Vraag naar Henna of naar Chica, zei ik, en zeg dat Roy je gestuurd heeft. *They do all?* vroegen ze dan. *All the things you cannot do at home, my brother*. En dan werden ze gul, nog meer als ik hen later terugbracht en bleek dat ik niet gelogen had. *Thanks, man, here, keep the change*. Toen viel er nog wat te verdienen. Harde Amerikaanse dollars. *The real stuff*.’

Van al die dollars had Roy er twee bewaard, twee oude muntstukken van één dollar, waarvan de afbeeldingen aan weerszijden grotendeels waren afgesleten door het goocheltrucje dat hij misschien wel duizend keer had laten zien.

‘Kijk, hoeveel muntstukken telt u? Twee toch, zie je? Let goed op nu. Goed kijken.’

Hierna drukte hij beide muntstukken tegen elkaar tussen de muis van zijn beide handen en liet ze in korte, snelle wrijfbewegingen over elkaar schuiven, waardoor het leek of het drie muntstukken waren.

‘*Brua!*’ riep hij dan luid. Toverij!

Achtentachtig is hij inmiddels. Geen dokter had gedacht dat hij zo oud zou worden. Hij was nog maar in de vijftig toen zijn ziekte zich manifesteerde en op een dag zouden ook zijn longspieren worden aangetast, waardoor hij langzaam maar zeker zou stikken. Dat hadden echter alleen Myrna en ik geweten. Hemzelf was het nooit meegedeeld.

Maar wat we vreesden, is niet gebeurd. Zijn adem liet hem geen ogenblik in de steek. En nu was de negentig in zicht.

‘Dan dansen we de rumba, *you and me, honey,*’ zei hij tegen elke verpleegster die hem op die naderende leeftijd wees. Zijn rug en benen mochten dan wel zo krom zijn als een dividiviboom, zijn mannelijke trots was allerm minst aangetast. Zo probeerde hij zich vanmiddag nog uit Max’ armen los te wringen toen die hem bij het afscheid wilde omhelzen en toen dat niet lukte, riep hij luid opdat de hele zaal het kon horen: ‘Stel je niet aan, zoon, je bent toch geen *mariku.*’ Geen homo.

Max drong niet verder aan. Hij liet zijn vader los en wenkte me. Of we konden gaan?

De eerste keer dat ik Roy en Max ontmoette, veertig jaar geleden, had zich een min of meer gelijkaardige scène voorgedaan. Roy was toen achtenveertig, Max een jongen van twaalf, ikzelf vijftientig. Het was in 1961, mijn eerste jaar als onderwijzer in Barber. Ik had de zesde en zevende klas toegewezen gekregen, eenendertig jongens van twaalf tot sommige zelfs vijftien jaar, in alle gradaties van bruin tot zwart — een blanke in Barber was even zonderling als een zwarte in Emmastad of Julianadorp, de wijken waar de Nederlanders van de Shell in hun comfortabele huizen woonden. Maar nog zonderlinger dan een blanke in onze wijk was de splinternieuwe Dodge Matador die dat jaar op een septemberochtend voor de schoolpoort stopte. Broeder Tinus, het schoolhoofd, stond klaar om de bel te luiden voor het begin van de lessen toen Aurelio Rodrigues, een opgeschoten jongen uit mijn klas, vanaf het schoolplein de auto zag komen aanrijden over de zanderige heuvelweg die naar ons schooltje leidde.

‘Kijk! Kijk!’ riep Aurelio. En daarmee lokte hij de nieuwsgierige ogen van alle honderd zestig jongens op het schoolplein in de richting van de auto, waarvan de imposante staartvinnen aan weerszijden van de kofferbak van ver opvielen.

‘Als een haai die over het land naar ons toe gleed,’ beschreef meester Frank van de derde klas de manier waarop de blinkende slee traag de heuvel af daalde. Hierdoor hoorden we het brommende geluid van de Dodge later dan we hem zagen.

Toen de chauffeur halt hield voor de schoolpoort en speels het gaspedaal geheel indrukte, liet de motor een gebrul horen, zo krachtig dat alle toegesnelde jongens verschrikt terugdeinsden.

The Super Red Ram, vertelde Max later die dag in de klas, een onverwoestbare achtcilinder met de kracht van 295 paarden. Ik wist niets van cilinders, maar bij zoveel paarden kon ik me wel wat voorstellen, meer dan sommige jongens in mijn klas die in alle ernst van Max wilden weten waar in de auto al die beesten zich dan bevonden.

De chauffeur stapte uit. Een rijzige, gespierde, zwarte man. Hij droeg een uniformpet, witte handschoenen, een smetteloos wit hemd met een smalle, zwarte das, een keurig in één vouw gestreken zwarte pantalon en laqué schoenen, niet eens stoffig van het zand. Zoals mijn habijt toonde dat ik broeder was, zo vertelden zijn kleren dat deze man taxichauffeur was, wat ik bevestigd zag toen ik naar het nummerbord van de Dodge keek, waarop enkel het cijfer 7 stond. De man liep om de auto heen, tikte daarbij haast ongemerkt op de vingers van Aurelio, die op het punt stond zijn hand wrijvend over de glanzende zeegroene lak van de motorkap te laten gaan, en opende met een statig gebaar

het portier aan de andere kant om de passagier te laten uitstappen. Niet alleen ik, maar ook mijn collega's meenden één ogenblik dat koningin Juliana zelf zou uitstappen, of anders op zijn minst de heer Speekenbrink, gouverneur van de Nederlandse Antillen, tot er uit de auto een jongen van een jaar of twaalf tevoorschijn kwam, even zwart als de chauffeur en met hetzelfde rijzige postuur, maar nog zonder de strakke spieren en in afgedragen kleren, waardoor hij er veeleer slungelig uitzag. Hij keek, met afhangende schouders, verlegen naar de grond, ongetwijfeld wensend dat hij onopvallend te voet zijn entree had mogen maken, misschien zelfs ongeschoeid, zoals de armste jongens van onze school. Zijn vader, want dat hadden we toen wel door, duwde hem voor zich uit, tikte in het voorbijgaan Aurelio nogmaals op zijn vingers, deze keer iets harder, en riep naar mij en de andere onderwijzers dat hij de jongen straks weer zou komen halen. En wijzend op diens kruin besloot hij: *'Su nòmber ta Max. Max Tromp.'* Dat de jongen Max heette. Max Tromp.

Wij zagen hoe Max zich omdraaide en in een onhandige poging zijn armen om zijn vader heen wilde slaan. Die duwde hem zonder pardon van zich af en zei, in een Amerikaans-Engels: *'Grow up, Max, you' no child anymore.'*

Voor de vele jongens in mijn klas die vaderloos waren opgegroeid zou een liefdevol gebaar van Roy van grote betekenis zijn geweest, maar nu ging al hun aandacht vanzelfsprekend weer naar de Dodge Matador, waarin de grote man achter het stuur plaatsnam en even traag als hij gekomen was wegreed, de heuvel op, met een ronkend geluid dat naarmate het wegstierf steeds meer overstemd werd door de wild enthousiaste kreten van de jongens die in grote getale om Max gingen staan.

Toen Roy zijn zoon kwam ophalen, was het schoolplein verlaten. Max had meer dan twee uur lang op een bankje in de schaduw van een mangoboom zitten wachten, met boven zijn hoofd het gezoem van de vele vliegen die door de rijpe vruchten werden aangelokt. Zijn moeder zou die dag van Saliña naar Barber verhuizen, maar Max had geen idee waar ze zouden gaan wonen. Zijn vader had hem pas 's morgens op de hoogte gebracht.

‘De huisbaas wil jouw moeder op straat zetten,’ had Roy hem verteld. ‘En jou erbij. Maar dat zal niet gebeuren, zoon, ik heb ook mijn trots. Mijn kinderen slapen niet op straat. *No way*. Als Roy zijn verantwoordelijkheid moet nemen, dan doet hij dat. Heb ik jou ooit in de steek gelaten, Max? Nooit, hè. *Never ever*.’

Daarom ook bleef Max zitten, die middag onder de mangoboom.

‘Mijn vader komt dadelijk,’ zei hij tegen mij, zowat om het kwartier, iedere keer als ik ging vragen of hij niet in de klas op hem wilde wachten.

Max had die eerste dag weinig over zichzelf verteld, des te meer over de Dodge.

‘Automatic transmission. Two-speed Powerflite. Torsion-Aire suspension. Astrophonic radio with three transistors and push-button controls. Eight point zero zero fourteen inch tires.’ Dat ratelde hij af met hetzelfde Amerikaanse accent als zijn vader. De andere leerlingen begrepen er niets van, maar geen van hen liet dat bewust merken. De woorden van Max klonken in hun oren als magische spreuken.

‘Hoe hard gaat-ie dan?’ wilde iedereen weten.

‘Ja, Max, hoe hard gaat-ie?’

‘Honderdtwintig mijl per uur,’ zei Max zonder aarzen en met veel overtuiging. De jongens slaakten kreten

van bewondering en daarvan maakte ik gebruik om hen voor het eerst met veel motivatie een vraagstuk te laten oplossen: hoe lang doet een Dodge Matador erover om op topsnelheid van Oostpunt naar Westpunt te rijden, een afstand van achtendertig mijl?

Als Max dit had kunnen oplossen, zouden veel klasgenoten hem als een halfgod hebben beschouwd, maar zoals bijna iedereen moest ook hij het antwoord schuldig blijven.

‘Rekenen is niet belangrijk, Max. Als je maar kunt tellen,’ zei zijn vader weleens, die zoals de meeste taxichauffeurs zijn tarieven aanpaste aan de kledij of andere uiterlijkheden van zijn passagiers.

‘Armelui dragen goud in hun mond, rijkelui om hun vingers.’ Dat was typisch Roy. Een eenvoudige maar heldere kijk op de dingen, gevoed door een zekere leergierigheid, waarbij hij er steeds in slaagde louter nieuwsgierigheid en werkelijke interesse te combineren.

Zo ook de eerste keer dat ik hem sprak toen hij Max van school kwam halen. Hij stopte voor de schoolpoort en liep in gestrekte pas om de auto heen naar het rechterportier, dat hij opende voor Max, alsof die een klant was. Max gleed vlug als een hagedis de auto in, waarna Roy het portier dichtdeed. Zodra hij me zag, tikte hij bij wijze van groet met zijn stoffen hand tegen de klep van zijn pet en vroeg me hoe Max zich had gedragen. Geen excuses omdat hij zo laat was.

‘Voorbeeldig,’ zei ik naar waarheid en luid genoeg opdat ook Max het zou horen boven het gepruttel van de stationair draaiende motor.

‘Helemaal zijn vader,’ zei Roy met een brede glimlach. Hij maakte aanstalten om naar de andere kant van de auto te lopen.

‘Er zijn nog wat formaliteiten te regelen,’ zei ik. ‘Mischien dat u...’

Roy schudde zijn hoofd. ‘Zijn moeder regelt al die dingen. Ik weet daar niets van. Zijn moeder. Myrna Cortés. Ik zal haar zeggen dat ze langs moet komen. En vragen naar broeder...’

‘Broeder Daniel. Zesde en zevende klas. Max zit bij mij.’

‘Roy Tromp.’ Alvorens me een hand te geven trok hij in een geoefende beweging zijn rechterhandschoen uit door aan elke vinger een kort rukje te geven.

‘Zijn moeder,’ herhaalde hij toen. ‘Ze is pas verhuisd. Ginds.’ Hij maakte een werpgebaar in de richting waaruit hij gekomen was. ‘Myrna. Ze is een goede moeder.’ En vervolgens tegen Max: ‘Goede moeder heb je, hè Max?’

Max knikte kort. Hij zat als bevroren op de passagiersstoel, zijn handen gekruist op zijn schoot.

Roy kwam opnieuw in beweging, maar al na twee stappen hield hij zijn pas in en wendde zich weer tot mij, deze keer met een stem waarin evenveel nieuwsgierigheid als verbazing zat. ‘Neemt u me niet kwalijk, broeder, maar bent u een *yu di Kòrsou*?’

Of ik een kind van het eiland was? Het was niet voor het eerst dat iemand mij die vraag stelde.

‘Zonder twijfel,’ antwoordde ik. ‘Geboren op Bándabou, opgegroeid in Boka Samí.’

‘Dan moet u een van de eerste zwarte broeders uit Curaçao zelf zijn. Ik heb er nooit eerder één ontmoet.’

‘Ik vrees dat ik nog zeldzamer ben dan een Dodge Matador, meneer Tromp.’

Mijn reactie stond hem aan. Hij lachte breed, legde een hand op het dak van zijn auto en zei: ‘Zeg maar Roy. En als u ooit ergens heen moet, ik ben uw man.’ Zijn hand verdween

in de borstzak van zijn hemd en viste er een papiertje uit. Er stond een telefoonnummer op gekrabbeld. ‘Gewoon even bellen. Een halve dag van tevoren. Is van een vriend van mij. Niet van een maatschappij. Die lichten je op. En vragen naar Roy Tromp. Taxi nummer 7. Een heilig getal, nietwaar?’

‘Het getal van de volmaaktheid in Gods wegen en handelen.’

Roy zette grote ogen op. ‘De volmaaktheid in Gods wegen en handelen. Dat moet ik onthouden.’ En om de auto heen lopend zei hij de woorden nog een paar keer voor zichzelf, om zich ten slotte bij het instappen tot Max te wenden: ‘Heb je dat gehoord, Max? Nummer 7. Het getal van de volmaaktheid in Gods wegen en handelen.’

Hij nam plaats achter het stuur, draaide het raampje omlaag en wenkte me dichterbij.

‘Nog één vraag, broeder. Is Daniel uw echte naam?’

Ik schudde kort mijn hoofd. ‘Mijn geestelijke naam. Naar de profeet Daniel.’

‘Die man in de leeuwenkuil?’

‘Diezelfde.’

‘U had toen vast ons eiland in gedachten,’ zei hij met een knip oog.

‘Daniel was een toonbeeld van deugdzaamheid en wijsheid,’ legde ik hem uit. ‘Daar probeer ik mij aan te spiegelen.’

Roy floot tussen zijn tanden. ‘Deugdzaamheid en wijsheid. Nou, ik denk niet dat ik dan kans maak om ooit broeder te worden.’

‘Het is nooit te laat om tot inkeer te komen, meneer Tromp. En u beschikt al over de nodige zelfkennis. Dat is een goed begin. Bovendien, ik zie dat u ook vertrouwt op

Onze-Lieve-Heer.' Ik wees op de plastic rozenkrans die aan de achteruitkijkspiegel hing.

'O, de Heer houdt mijn auto op het rechte pad, broeder. Nog nooit één ongeluk gehad. En ik rij wat af.'

'Onze-Lieve-Heer is een goede gids, meneer Tromp.'

'Dat is Hij zeker. Ik bid weleens tot Hem, hoor. En als het even kan, ga ik naar de kerk.'

Ik wist niet of hij het meende of dat hij probeerde bij me in de gunst te komen.

'Blij dat te horen. Misschien dat ik u dan in de toekomst in de kerk van Barber zie?'

'Misschien. Hangt ervan af hoe lang deze jongen en zijn moeder nog hier blijven.' Hij maakte met zijn hoofd een beweging in de richting van zijn zoon. 'Ik zoek wat beters voor hen, hè Max?'

Max reageerde nog steeds niet, hij bleef onwennig voor zich uit staren.

'Hij wordt ongeduldig,' excuseerde Roy zich. 'Ik zal hem maar wegbrengen. Een genoeg en ontmoet te hebben, broeder Daniel.'

'Het genoeg is wederzijds, meneer Tromp.'

Hij zette de auto in de versnelling door een knop op het dashboard in te drukken en leunde nog een laatste keer ver uit het raam. 'Zoals ik al zei, als u ooit ergens heen moet, vraag naar taxi Tromp. Nummer 7. Hoe was het ook weer? Het getal van...'

'De volmaaktheid in Gods wegen en handelen.'

'De volmaaktheid in Gods wegen en handelen. Ik zal het nooit meer vergeten, broeder.'

En weg reed hij, langzaam optrekkend om zo min mogelijk zand en stof te doen opwaaien.

Roy had Max en zijn moeder in een huisje in de *kunuku* ondergebracht, de wildernis net buiten Barber, geen elektriciteit, een gammele blikken windmolen die grondwater op hikte, rondom hoge kandelaren van cactussen, doornige *wabi*-struiken, die zelfs door de magere dolende geiten werden gemeden, en overal stoffig geelgrijs zand dat door de kapotte ruiten naar binnen woei, de twee kamers in, één om in te leven, de andere om in te slapen, onder een dak van golfplaten dat lekte. Myrna zou zich neerleggen bij deze situatie, al had ze zich iets heel anders voorgesteld toen Roy in Saliña met zijn nieuwe auto voor kwam rijden om eerst Max naar school en later haar naar een andere woning te brengen. Maar ze koesterde daar in haar kunukuhuisje meer dan ooit de hoop dat Roy bij haar zou intrekken nu hij zich na al die jaren over haar en zijn zoon had ontfermd, zeker ook omdat hij had gezegd dat deze woning slechts tijdelijk was, hij zou snel op zoek gaan naar een ander, comfortabeler optrekje. Daar kwam uiteraard niets van. De beloftes van Roy waren even talrijk als vluchtig, maar hij had het talent om ze zo overtuigend te brengen dat bijna niemand aan zijn woorden twijfelde, zeker niet de vrouwen met wie hij het bed deelde.

Hij had elf kinderen bij zeven verschillende vrouwen. Dat althans was wat hij over het hele eiland verkondigde. Er was niemand die zijn bewering in twijfel trok, want als zwarte taxichauffeur met een eigen auto genoot hij aanzien en bewondering en het was een koud kunstje om zijn route zo te plannen dat hij na het thuisbrengen van deze of gene vrouw nog minstens een heel uur of zelfs een hele nacht vrij had.

‘Ik vind blind de weg naar het hart van de vrouwen,’ zei hij tegen mij zodra hij over zijn veroveringen begon. Dat ik

bewust afstand nam van de vrouwelijke bekoringen vond hij enerzijds onbegrijpelijk, anderzijds bewonderde hij me daarom mateloos.

‘U laat zich niet leiden door het vuur in uw lenden, en dat is heel goed, broeder Daniel, mannen verliezen hun verstand in de schoot van een vrouw.’

Of ik toch niet ooit in de verleiding was gekomen? Uiteraard vroeg hij dat.

‘U komt toch geregeld aan huis bij de moeders van uw leerlingen. En die zijn vaak eenzaam en zo, u begrijpt vast wat ik bedoel. Ik kan me inbeelden...’

‘Ik heb een deal met God,’ onderbrak ik hem. Het woord ‘deal’ begreep hij als geen ander.

‘O, ja, op die manier.’ Hij dacht kort na. ‘Maar dan wordt u vast en zeker beloond in de hemel.’

‘Een reden temeer om hier op aarde een sober leven te leiden, dat geldt ook voor jou. En om bijvoorbeeld goed te zorgen voor je kinderen. Voor alle elf.’

Ik zei het gestreng en licht verwijtend en dat moet indruk op hem hebben gemaakt want de volgende keer dat we elkaar ontmoetten, zei hij uit zichzelf: ‘Weet u nog dat u zei dat ik voor al mijn kinderen moet zorgen?’

‘Voor alle elf,’ zei ik nogmaals met nadruk. Ik leunde licht naar voren, in de achteruitkijkspiegel zag ik een lichte verwijfeling in zijn donkere ogen, de rozenkrans wiegde heen en weer.

‘Wel, broeder...’ Hij slikte hoorbaar. ‘Hoe zal ik het zeggen? *There... there are only four.*’ Ik had de indruk dat hij zijn moedertaal meed omdat zijn bekentenis hem dan minder zwaar viel. Ik gebaarde dat ik hem niet had begrepen.

‘Vier, ik heb maar vier kinderen,’ zei hij. ‘Bij drie vrouwen.’

Ikzelf werd opluchting gewaar, hij zat er als een geslagen hond bij.

‘Dit blijft onder ons, toch?’ Hij wierp me een korte blik toe. Ik stelde hem gerust, waarna hij vertelde dat de andere zeven kinderen door hun moeders aan hem werden toegeschreven, met andere woorden, dat niet hij de leugens verspreidde.

‘Ze denken dan dat ik hen zal onderhouden. Maar wanneer ik geld geef voor de kinderen kopen ze voor zichzelf nieuwe schoenen en dure kettingen en oorbellen, of ze gaan naar de kapper. Nee, Roy is wel goed maar niet gek. Ze mogen nog honderdduizend keer zeggen dat ik de vader ben, ik weet wel beter, een Tromp herken je van ver.’

Ik kende alleen Max en bij hem was de gelijkenis inderdaad duidelijk, zoals dat in de volgende generatie bij Sonny ook in één oogopslag zichtbaar was.

‘En naar die vier kinderen kijk ik om, broeder, heus waar. Ik heb Myrna en Max toch niet in de steek gelaten toen ze op straat kwamen te staan. *No way*. De mannen die ik ken maken een kind en zijn voorgoed *gone*. En als ze terugkomen is dat om nog een kind te maken.’

‘Eén vrouw, één gezin, Roy, dat schrijft God ons voor.’

‘Ik weet het, maar dit is Curaçao, begrijpt u, de zon, de zee, de passaat, dat doet ons bloed kolken. En de vrouwen, ay ay, zij spelen met ons.’

Dat laatste was waar. Veel vrouwen deden het erom. Ik heb ze vaak opgezocht, alleenstaande moeders, met brood bij me of kleren of zeep, en keer op keer drukte ik ze op het hart dat ze geen kinderen meer mochten krijgen, om ze bij een volgend bezoek toch weer zwanger te zien, deze keer hadden ze de ware gevonden, die bij hen zou blijven, en ze kregen veel cadeautjes en hij was zo lief en aardig voor hen,

waarna ze zoveel maanden later met een zoveelste huilende baby alleen achterbleven. Altijd hetzelfde verhaal.

‘Nooit meer, broeder Daniel, nu nooit meer,’ klonk het dan. ‘Ik zweer het op het graf van mijn grootouders.’

Al bij al kwam het Roy goed uit dat vele moeders zijn vaderschap claimden. Het waren de jaren dat de status van een man nog gemeten werd aan de hand van het aantal vrouwen en kinderen dat hij had.

‘Mannen moeten sterk zijn, vrouwen zacht en mooi.’ Dat hoorde je vaak.

En daardoor genoot Roy aanzien over het hele eiland, hoewel hij zich zelden met een vrouw of kind in het openbaar vertoonde. Naar hen omkijken deed hij al helemaal niet. Alleen Max kon soms op hem rekenen, maar dat was vooral de verdienste van Myrna, die er zo nu en dan in slaagde om met bevalligheid en wilskracht Roy naar haar hand te zetten. Het enige wat haar in al die jaren niet lukte, was te zorgen dat hij bij haar introk. Dat kreeg uiteindelijk alleen de reuma voor elkaar, die voor Roy onverbiddelijker was dan zij ooit had kunnen zijn.